

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 107 -

HALLGATÓK TÁMOGATÁSA A WESLEY-N: EGY KÉRDŐÍVES VIZSGÁLAT EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA

[SUPPORTING STUDENTS AT THE WESLEY - RESULTS OF A SURVEY]

RÉKASI NIKOLETT^{1,2*} – DÓZSÁNÉ SPANGA ZSUZSANNA¹

¹Wesley János Lelkészképző Főiskola,

²ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola, Gyógypedagógiai Program, ELTE BGGYK, Fogyatékoság és Társadalmi Részvétel Intézet

*Levelező szerző: rekasinikolett@wjlf.hu;

Abstract. The study presents the conclusions of an investigation conducted at the John Wesley Theological College. The main goal of the survey was to explore the support needs of our students in order to become more inclusive towards students with disabilities and underprivileged students. We conducted a survey research among our students. According to our data our students need support in the following fields: digital curriculum base, peer-to-peer support and support network of professionals such as language teachers, psychologist, special educator, social worker and pastor.

Keywords: inclusive higher education, universal instructional design, students with support needs, students with disabilities, accessible higher education

Bevezetés

A Wesley János Lelkészképző Főiskola úgy él a köztudatban, mint egy elfogadó közeg, ahol a különböző nehézségekkel küzdő hallgatók is megértést és biztonságos közeget találnak, amiben sikeresen végezhetik el tanulmányaikat. Ez a vélekedés többek között azon is alapul, hogy oktatóink és más, a hallgatókat segítő dolgozóink is kivételes empátiával, türelemmel, lelkesedéssel és szakértelemmel támogatják a hozzánk felvételt nyert embereket. Annak érdekében, hogy eddigi tevékenységünket megszilárdítsuk és egy magasabb, strukturális szintre emeljük, felmerült egy segítői hálózat kialakításának ötlete, ami olyan szakemberekből áll, akik kompetensen tudják hallgatóinkat tanulmányaik során támogatni. A hálózat kialakítása előtt egy kérdőíves felmérést végeztünk el, amelyet egybekötöttünk a pedagógia alapszakon kötelező Műhelymunka I. tárggyal olyan módon, hogy a cikk első szerzőjének vezetésével lehetőséget biztosítottunk a hallgatóknak a tevékenységbe való bekapcsolódásra.

Opuscula Theologica et Scientifica 2023 1(1): 107-119.

A Wesley János Lelkészképző Főiskola Tudományos Közleményei

[Scientific Journal of John Wesley Theological College]

<https://opuscula.wjlf.hu> • ISSN2939-8398 (Online)

Elméleti keretek

Az utóbbi két évtizedben egyre inkább befogadóvá vált a felsőoktatás Magyarországon illetve a világ más tájain is. Ez azt is jelenti, hogy már a felvételi eljárási rendben plusz pontra (max. 100 pont) jogosultak azok a jelentkezők, akik hátrányos helyzetűek, valamilyen fogyatékkal élnek vagy gyermeküket nevelik.¹ Magyarországon a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról is kimondja, hogy a fogyatékos hallgatónak biztosítani kell a fogyatékoságának megfelelő ellátást, valamint biztosítani kell részére „a fogyatékosághoz igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz - így különösen írógép, számítógép - alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.”²

Átalakult az is, hogy mit gondolunk a fogyatékoságról, hiszen sokkal inkább a szociális modell, valamint az emberi jogi modell álláspontját érvényesítjük. Az előbbi szerint a fogyatékoság társadalmi konstrukció, nem pedig az egyén problémája. Ez azt jelenti, hogy a fogyatékoság nem az egyén alkalmatlanságából ered, hanem az őt kirekesztő társadalom hibája (Könczei és Hernádi, 2011). A szociális modell korszakalkotó volt abban a tekintetben, hogy ezt kimondta, de nem ez az egyetlen nézőpont ebben a gondolkodásban. Ez ugyanis azt is jelenti, hogy nem az egyénnek kell megváltoznia, „megjavítani” a fogyatékoságát, hanem az őt körülvevő környezetet kell úgy átalakítani (eleve úgy kialakítani), hogy abban az egyén jól érezze magát.

A szociális modell a felsőoktatásban is alkalmazható szemlélet, és nem csak a látható fogyatékosággal élő hallgatókkal kapcsolatban lehet alkalmazni, hanem a különböző háttérből érkező (pl. hátrányos helyzetű, gyermekét egyedül nevelő stb.) hallgatók esetében is alkalmazható alapelv.

Amikor fogyatékoságról beszélünk, azonban nem csak szociális modell keretein belül tehetjük meg azt, hanem az emberi jogi modellel is leírhatjuk azt. Ez a modell a fogyatékos emberek alapvető jogaikért folytatott harcának keretrendszerébe, melynek megnyilvánulása az elmúlt évtizedek nemzetközi és belpolitikai szabályozói és törvényei, mint pl. a Fogyatékosággal élő emberek jogairól szóló egyezmény (Könczei és Hernádi, 2011). Az emberi jogi harcok az 1960-as, 1970-es években kezdődtek. Az egyik első nagy vívmány 1973-ban az Amerikai Rehabilitációs törvény 504-es szakaszának beiktatása volt, mely nagyobb hozzáférést adott a fogyatékosággal élő embereknek a felsőoktatáshoz (Pliner és

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 109 -

Johnson, 2004).³ Az emberi jogi csatározásoknak tudható be az is, hogy a magyar felsőoktatási törvénynek is van fogyatékos hallgatók támogatásáról és jogaikról szóló paragrafusa, hiszen az amerikai törvénykezés ebben a kontextusban messze túlmutatott saját országának határain és minden hibájával együtt példaként állt más országok számára is.

A felsőoktatásban az Egyetemes Oktatási Tervezés (angolul: Universal Instructional Design) gondolata jól összekapcsolható a szociális modellel és az emberi jogi modellel is. A rendszer lényege, hogy olyan oktatási módszereket vezessen be és alkalmazzon, amelyek lehetővé teszik, hogy minden hallgató - beleértve a fogyatékosokkal vagy egyéb hátránnyal élőkkel is - részt tudjon venni az oktatásban (Pliner és Johnson, 2004). Alapjait valójában egy építészeti koncepcióból adaptálta, ami az ún. Egyetemes Tervezés [Universal Design], melyet Ronald Mace amerikai építész alkotott meg (Story et al. 1988). Az Egyetemes Tervezés olyan építészeti megoldásokat mutat meg, amelyek minden ember számára hozzáférhetővé teszik a teret, nem számít, hogy éppen hány évesek vagy milyen a fizikai állapotuk. Az Egyetemes Oktatási Tervezés is hasonló alapelveken nyugszik, de nem csak a fizikai környezet hozzáférhetősége fontos benne, hanem a tananyag és az oktatási módszerek is beletartozik a koncepcióba (Pliner és Johnson, 2004). Ez egybeesik a szociális modell azon törekvésével, hogy a fogyatékosokat nem helyrehozni kell, hanem a környezetet kell úgy kialakítani, hogy az ne okozzon hátrányt az egyén haladásában.

Higbee (2011) foglalta össze az Egyetemes Oktatási Tervezés alapelveit, melyeket Fazekas Ágnes Sarolta magyar nyelven is közölt (Fazekas, 2018, 2021). Ezek a következők:

- Tiszteletteljes és befogadó légkör
- A kurzus összetevőinek meghatározása
- Egyértelmű elvárások kommunikálása
- Módszertani sokszínűség a tanításban
- A számonkérés módjának sokszínűsége (többféle lehetőség megadása a hallgatóknak)
- Konstruktív visszajelzés
- Interakciók elősegítése

A Wesley János Lelkészképző Főiskola oktatói és munkatársai részben vagy egészben már most is alkalmazzák ezeket az alapelveket, kiemelt jelentőséget tulajdonítva a befogadó légkör megteremtésének és az oktatók és a hallgatók közötti interaktív kommunikáció, valamint a hallgatók közötti kommunikáció megteremtésének. Fazekas (2021) azt is hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos a megfelelő támogató rendszer megléte, valamint az is, hogy a rendszer működése szükségletfelmérésen alapuljon. Vizsgálatunkkal mi is azt akarjuk hangsúlyozni, hogy egy ilyen rendszer kiépítése csak hallgatói igényfelmérés után kezdődhet meg. Ezt támasztja alá a Pécsi

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 110 -

Tudományegyetemen végzett kutatás is, melynek keretein belül a Befogadó Egyetem nevű program sikerességét vizsgálták a kutatók (Varga és Horváth, 2021, Varga, Deli és Fodor, 2019) és rávilágítottak arra is, hogy a különböző hátrányos helyzetű csoportok alulreprezentáltak az egyetemi programokon, de a kisebb közösségekben, szakkollégiumokban sikerül megszólítani őket (Varga és mtsai, 2020).

Egy ilyen rendszer kialakítása azért is fontos, mert a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról c. törvényben meghatározott fogyatékosügyei koordinátor foglalkoztatásán kívül az is rendkívül fontos, hogy a nem fogyatékos, de egyéb szociális hátránnyal küzdő vagy láthatatlan fogyatékossgal élő hallgatók is olyan tanulást támogató környezetben folytathassák tanulmányaikat, ami lehetővé teszi számukra diplomájuk sikeres megszerzését. A hivatkozott felsőoktatási törvényben ugyan nem szerepel a „láthatatlan fogyatékossg” kifejezés, de az olyan - a törvényben is szereplő fogalmak⁴ - mint az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar beleillenek ebbe a kategóriába, tekintve, hogy ezeknek nincs olyan azonnal jól látható attribútuma, mint pl. a kerekesszék, a járóbot, a hosszú fehér bot vagy a hallókészülék. A láthatatlanság miatt kifejezetten fontos e hallgatók támogatása.

Módszertan

Annak érdekében, hogy valóban megfelelő támogatást tudjunk hallgatóinknak nyújtani, egy kérdőíves vizsgálatot végeztünk. A Wesley János Lelkészképző Főiskola pedagógia alapszakán a 2021/22-es tanév I. félévében Műhelymunka I. tantárgy keretében felmérést végeztünk a Főiskola hallgatói körében, azzal a céllal, hogy megtudjuk, mekkora igény mutatkozik egy tanulást segítő, szakemberekből álló hálózat létrehozására. Az online, Google Forms formátumú kérdőívvel megkeresett hallgatók 2022. január elejétől március közepéig válaszolhattak a kérdőívre. A kérdőív kétszer került kiküldésre a hallgatóknak, először 2022. január 4-én, majd még egy további alkalommal 2022. február 25-én. Erre azért volt szükség, mert az első alkalommal elég kevesen küldték vissza. Mindkét alkalommal a Tanulmányi Hivatal munkatársait kértük meg, hogy a Neptun rendszeren keresztül juttassák el a hallgatóknak a kérdőív linkjét, illetve a hozzá tartozó kísérő levelet, amelyben elmagyarázzuk, miben kérjük a segítségüket.

A kérdőív felépítése során a demográfiai jellegű és a családi állapotra, körülményekre vonatkozó kérdéseket a tanulmányok folytatására, a tanulásra rákérdező kérdések követték, kiemelhetőek ezek közül a tanulás támogatásával összefüggő, illetve az esetleges fogyatékossgra és diagnosztizált tanulási nehézségre vonatkozó kérdések. A kérdőív összesen harminc kérdést tartalmazott, amelyekben vannak zárt végű (feleletválasztós) és nyitott végű kérdések. A kitöltése hozzávetőleg 15-20 percet vett igénybe. A hiányosan kitöltött kérdőívek elkerülése érdekében a Google Forms űrlapot úgy szerkesztettük meg, hogy csak akkor léphessen tovább a kitöltő a soron következő kérdésre, ha mindig

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

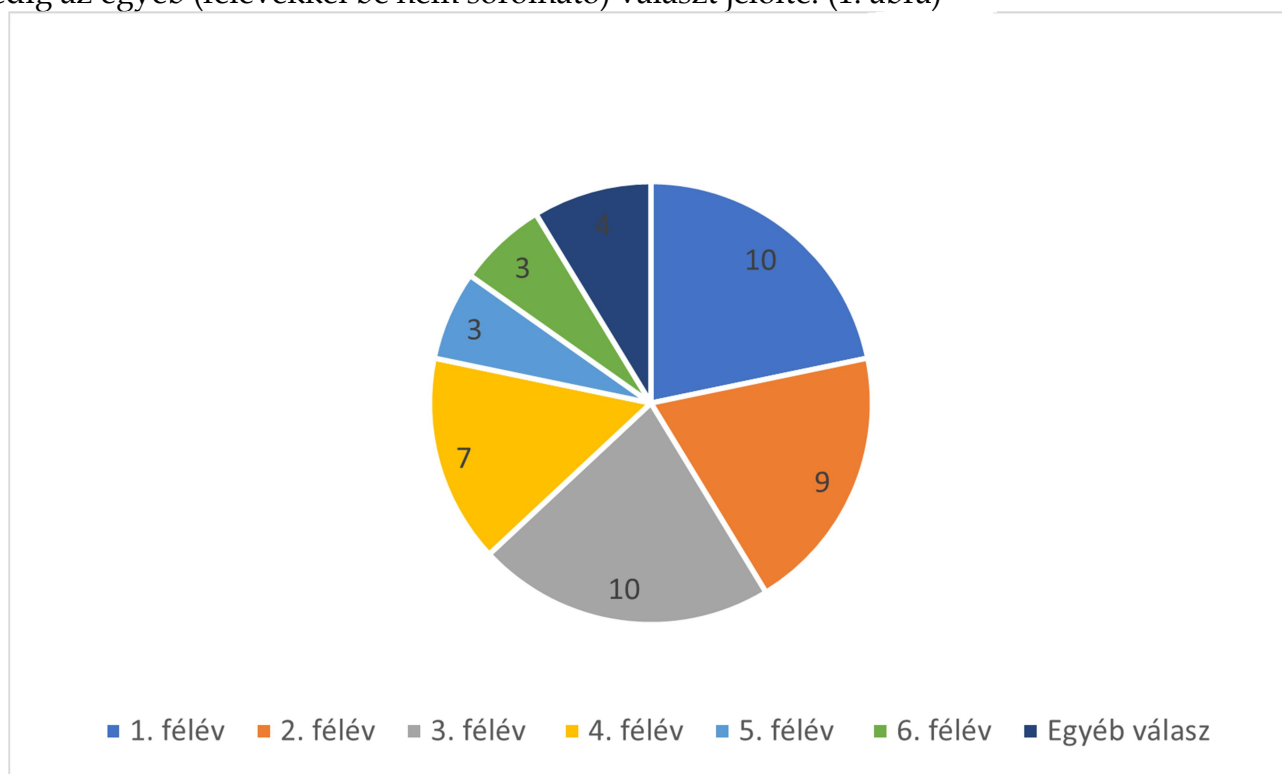
- 111 -

válaszol az éppen aktuális kérdésre. Bizonyos kérdések esetében (például a fogyatékosra vonatkozó kérdés esetében), a válasz függvényében irányította tovább a rendszer a kitöltőt.

Az adatok elemzése

A kérdőívre 46 válasz érkezett. A 2021/2022-es tanév első félévében összesen 323 aktív hallgatója volt a Főiskolának, ez azt jelenti, hogy a hallgatók 14,24 %-a töltötte ki a kérdőívet. A kérdőívet csak az aktív hallgatók kapták meg. A válaszadók nagyobb része (21 fő) szociális munka BA szakon és pedagógia BA képzésen (9 fő) tanul, 7 válasz a fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzés, 5 válasz pedig a komplex művészeti terapeuta szakirányú továbbképzés hallgatóitól, 3 válasz hittantanár-nevelőtanár hallgatóktól érkezett. További 1-1 választ teológus és családkonzulens hallgatóktól kaptunk. (Egy hallgató a fejlesztőpedagógus képzés mellett a családkonzulensi képzést is végzi.)

A válaszadók túlnyomó része képzésének 1-4. félévét végzi. A válaszolók közül 10 fő az első, szintén 10 személy a harmadik, 9 személy a második, 7 személy képzésének negyedik félévében jár, 3-3 ötödik, illetve hatodik félévét végző hallgató válaszolt, további 4 hallgató pedig az egyéb (félévekkel be nem sorolható) választ jelölte. (1. ábra)

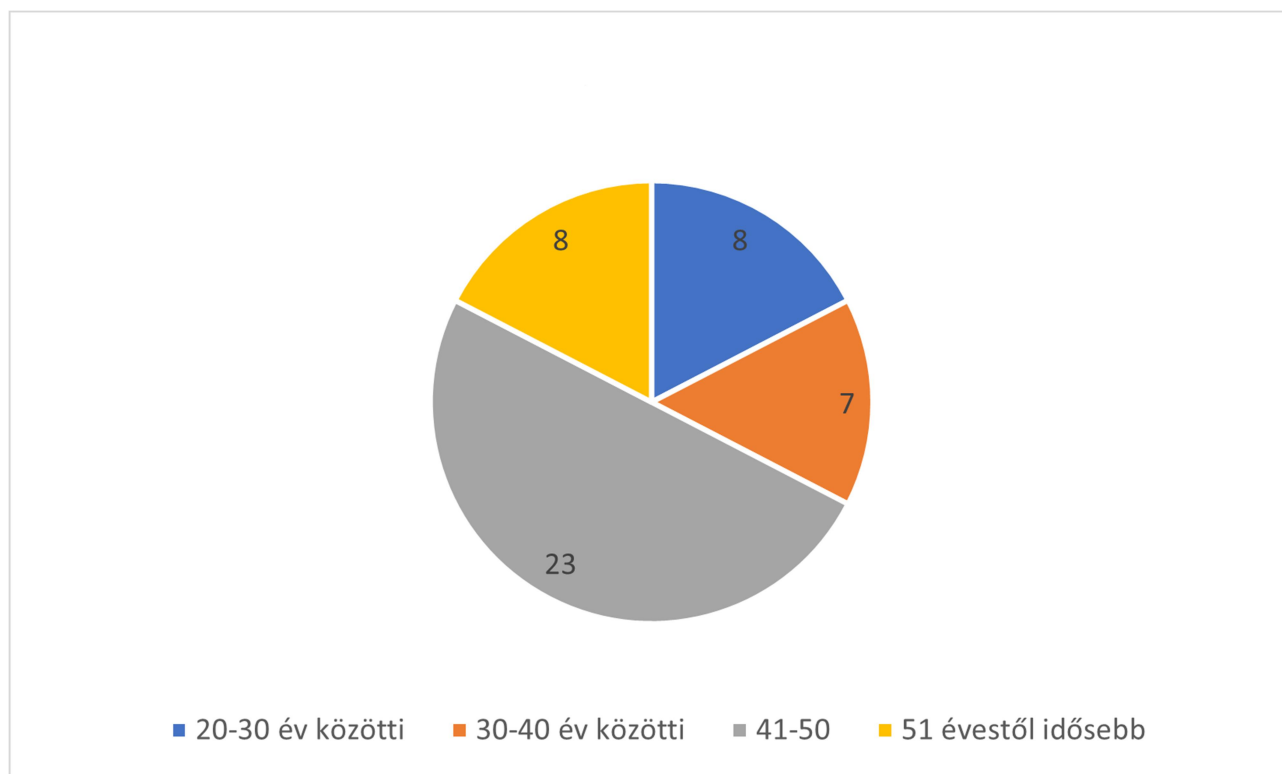
1. ábra. Képzésed hányadik félévében jársz? [In which semester are you currently in?]

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 112 -

A válaszadók nagy része levelező tagozatos (34 fő), 11 fő jár a nappali tagozatra. Államilag támogatott képzésben vesz részt 26 fő, önköltséges formában tanul 18 fő. A kérdőívre válaszolók között 39 nő és 7 férfi van. A válaszolók életkora 20-60 év között mozog, kiemelkedő számban jelölték a 45 éves kort és összességében magas a 40 év fölöttiek aránya: a 46 válaszadóból 33 fő tartozik ebbe a korcsoportba.

2. ábra: A válaszadók életkor szerinti eloszlása [The ages of the answerers]

A válaszadók fele, azaz 23 fő Budapesten, 14 fő vidéki településen (kisvárosban, faluban), 8 fő pedig vidéki nagyvárosban él.

A családi állapotra vonatkozó kérdésekre 22 válaszadó jelölte, hogy van gyermeke és ebből 3 fő a gyermekét egyedül neveli. A válaszadók nagy része családfenntartó (27 fő) és 4 fő nagycsaládos. Körülbelül a válaszolók fele házas, kisebb része élettársi kapcsolatban él, 8 személy pedig egyedülálló.

A megkérdezettek túlnyomó többsége (40 fő) állandó munkahellyel rendelkezik.

A főiskolára való bejárást a többség tömegközlekedéssel oldja meg, többeknek kell vonatot igénybe venni a hosszabb utazáshoz, a válaszadók közül csak ketten jelölték azt, hogy saját gépkocsival járnak be.

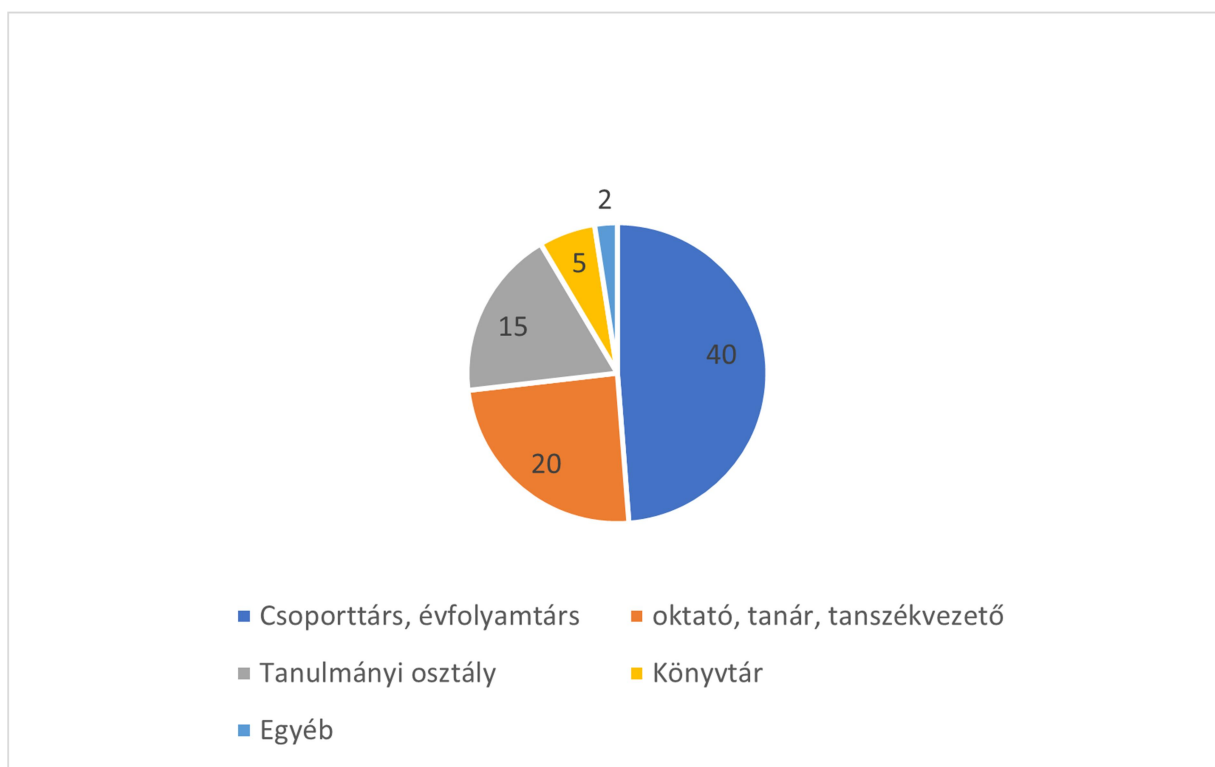
Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 113 -

Fenti három körülményből (családi állapot, munkahely, főiskolára történő bejárás) erednek főként a nehézségek, amelyekről a megkérdezettek beszámoltak. A kérdőív itt kifejtendő kérdést tartalmaz. A legtöbben a bejárást, az autó hiányát említették, mások a munkahelyüket jelölték meg, mint nehézséget okozó tényezőt, általánosságban az időhiányt, továbbá a tanulás beillesztése a család életébe többeknek nehézséget okoz.

27 fő úgy nyilatkozott, hogy volt már szüksége a tanulmányaihoz segítségre. Ebben az esetben sokan jelölték, hogy a tanárhoz fordultak a szakirodalommal összefüggő kérdéssel, vagy valamely feladat (házi dolgozat, beadandó feladat) értelmezéséhez kértek segítséget. Többen a hallgatói csoportban, vagy egy szakmában jártas illetőtől, felsőbb éves hallgatótól, munkatárstól kaptak konkrét esetben segítséget.

3. ábra: Kihez fordulnak hallgatóink a tanulmányaikkal kapcsolatos problémákkal? [To whom do our students turn to with their study related problems?]

A válaszokból az derül ki, hogy leggyakrabban (78,3%) csoporttársukhoz, évfolyamtársukhoz fordulnak a hallgatók, ha segítségre van szükségük. Második helyen a tanárok, oktatók állnak (a válaszadók 60,9%-a hozzájuk fordul). Vannak kérdések, amelyekkel a tanulmányi osztályt (43,5%), felsőbb évfolyamos hallgató társat, vagy éppen a tanszékvezetőt, a könyvtárat keresik fel (4. ábra).

A kérdőívben további kérdések irányultak a hallgatóknak történő segítségnyújtás különböző formáira: gyermekfelügyeletet a válaszadók közül öten igényelnének. Hallgatói

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 114 -

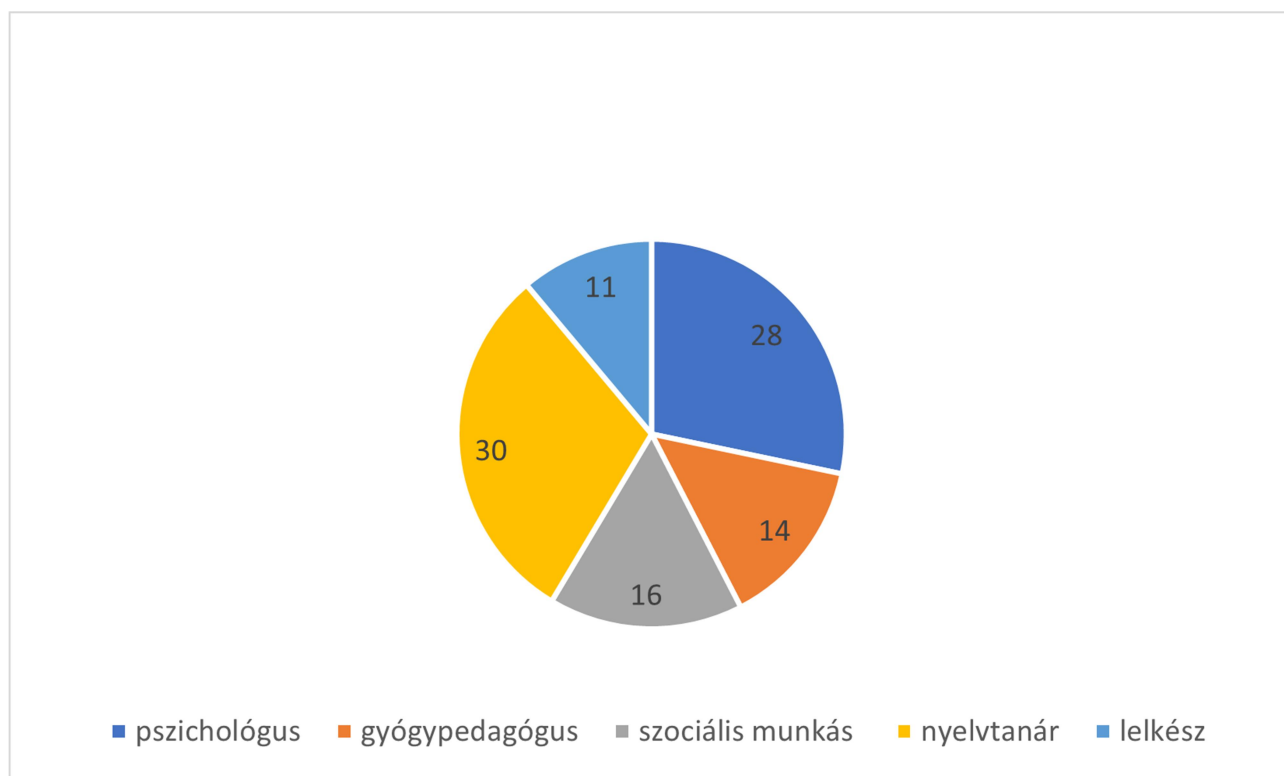
támogató közösségnek tagja a válaszolók többsége, nagy részük (60,9%) online, például Facebook csoportnak a tagja, kisebb hányadban személyes kapcsolattartást jelöltek meg (8,7%).

A kérdőív kitöltői az előadások követhetőségét és a szükséges tananyag rendelkezésre állását egy hétfokú skálán jelölhették. Az előadások követhetőségével kapcsolatban a legtöbben a 6-os, igen magas fokozatot jelölték, míg a szükséges tananyag rendelkezésre állása eggyel alacsonyabb 5-ös fokozatot kapott a többségtől.

Szinte minden válaszadó hallgató részéről igény mutatkozik egy digitális tananyagbázis iránt.

Szervezett segítségre a hallgatótársaktól a többségnek lenne igénye. Fel akartuk mérni azt is, hogy rendelkeznek-e a hallgatók megfelelő, legalább középszintű nyelvtudással. A válaszadók kevesebb, mint fele (21 fő) rendelkezik középfokú (B2) vagy magasabb szintű nyelvvizsgával. Harmincnyolc válaszadó nyilatkozott úgy, hogy fejlesztené nyelvtudását. Ezzel összefüggésben, arra a kérdésre, hogy ha lenne a főiskolán egy szakemberekből álló segítő csapat, abban milyen szakembereket látnának szívesen, sokan (a válaszadók 65,2%-a) a nyelvtanárt említették.

Amint azt a 4. ábrán is láthatjuk, a nyelvtanáron kívül pszichológust, szociális munkást, gyógypedagógust és lelkészt is szívesen látnának ebben a segítő hálózatban.

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 115 -

4. ábra: *Hallgatóink igénye a különböző szakemberekből álló hálózatra [Our needs for the support network of experts]*

A válaszadók közül 6 hallgató él valamilyen fogyatékossgal. Az érintetteknek látás, hallássérülésük, beszédzavaruk vagy éppen mozgáskorlátozottságuk következtében kell a tanulást különösen akadályozó nehézségekkel szembesülniük. Tanulási nehézséggel – diszlexiával, diszkalkuliával, vagy diszlexiával– 3 válaszadó hallgató küzd.

Konklúzió

A kérdőívek alapján három tevékenységre mutatkozik egyértelmű igény:

- digitális tananyagbázis kiépítése
- hallgatói segítői rendszer kiépítése
- szakemberekből álló segítői háló kiépítése a következő szakemberekre fektetve a hangsúlyt: nyelvtanár, pszichológus, gyógypedagógus, szociális munkás, lelkész.

A vizsgálatból egyértelműen kiderül, hogy Főiskolánkon van igény arra, hogy egy a hallgatóinkat támogató hálózatot hozzunk létre. A vizsgálat adatai alapján szakemberek tekintetében leginkább nyelvtanára és pszichológusra lenne szüksége hallgatóinknak, akikhez fordulhatnak, de jól látható az igény a szociális munkás, a gyógypedagógus és a lelkész támogatására is. A mentálhigiénés támogatás rendkívül fontosnak tűnik a vizsgálat alapján, de elmondható, hogy ez nem egyedi, mert például Varga és mtsi (2019, 2021) is említik a Pécsi Tudományegyetem inkluzív dimenziókat bemutató tanulmányukban ezt a szolgáltatást is. Ez a fajta szolgáltatás nem csak a pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek számára lenne hasznos, hanem minden olyan hallgatóknak, akik valamilyen bizonytalansággal, stresszel vagy vizsgadrukkal szembesülnek tanulmányaik miatt. A gyógypedagógus olyan tanulási környezet kialakításával tudja támogatni hallgatóinkat, amiben képességeiket a legjobban kihasználva tudnak teljesíteni. A nyelvtanulás kérdése egy folyamatosan visszatérő kérdés, mert a BA diploma megszerzésének előfeltétele jelenleg legalább egy B2 nyelvvizsga egy élő idegen nyelvből,⁵ ami hátrányos helyzetű hallgatóinkat még inkább hátrányba helyezi. Ennek kézenfekvő megoldása lehetne egy szabadon választható kurzus meghirdetése, ami a nyelvgyakorlást segíti elő, de emberi erőforrás hiányában ez igen nehézkes, éppen ezért az optimális megoldáson még dolgozunk.

Összegzés és kitekintés

A tanulmányban rövid összefoglalót adtunk a fogyatékossgal szociális és emberi jogi modelljeiről, ismertettük az Egyetemes Oktatási Tervezés fogalmát és a Higbee (2011) által meghatározott alapelveket majd bemutattuk annak a kérdőíves vizsgálatnak az eredményeit, amelyet a Wesley János Lelkészképző Főiskolán végeztünk el annak

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 116 -

érdekében, hogy kiderítsük, hallgatóinknak milyen támogatásra lenne szükségük elsősorban. A hallgatóink körében vizsgálat alapján megállapítottuk, hogy három módon tudjuk őket segíteni: digitális tananyagbázis kialakításával, hallgatói segítő rendszer létrehozásával és egy szakemberekből álló segítői hálózat alapjainak letételével. A megállapított szükségletek kielégítésére vonatkozó kezdeti lépéseket már megtettük: Az eredmények tükrében egy olyan szakemberekből álló csapatot állítottunk össze, akik rendelkeznek a fentebb említett képesítések valamelyikével és egyben Főiskolánk oktatói is, így pedig több szempontból is tudják hallgatóinkat támogatni. Elérhetőségeik a honlapunkon megtalálhatók.

A digitális tananyagbázis kérdése már hosszú évek óta téma a Wesley-n. Egyre nagyobb hallgatói és oktatói igény mutatkozik rá, amit az elmúlt koronavírussal terhelt időszak csak tovább fokozott. Intézményünkben (anyagi forrás hiányában) sajnos egyelőre nincs egységesített e-learning felület (mint pl. a Moodle vagy a Canvas), így oktatóink kreatív megoldásai kerülnek előtérbe ebben a kérdésben. A praktikum és egyértelműség szempontjából azonban mindenképpen szükséges lesz egy ilyen rendszer előfizetése, ha anyagi forrásaink lehetővé teszik majd. Hallgatóink mozgósítása mindig egy kihívást jelentő feladat, mert amint az a kérdőívből is látszik, inkább az idősebb korosztály tagjai választják képzéseinket, akik a legtöbb esetben teljes állású munka és család mellett tanulnak, így nehéz időt szakítani arra, hogy közösségi programokon vegyenek részt (ahol más hasonló helyzetben lévő társaikkal találkozhatnak) vagy, hogy szervezett formában „szárnyuk alá vegyenek” alsóbb évfolyamba járó hallgatókat. A hallgatói önkormányzat bevonása ebbe mindenképpen szükséges.

Szüksős anyagi forrásaink ellenére úgy látszik, hogy hallgatóink támogatása egy elsődleges szempont kell, hogy legyen a jövőben is annak érdekében, hogy megakadályozzuk egyrészt a lemorzsolódást másrészt, hogy támogassuk az olyan hátrányos helyzetből érkező embereket, akiknek előny a kis intézmény és ez által lehetőséget adjunk nekik a kitörésre.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1.] 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100204.tv> [letöltés: 2022.09.22.].
- [2.] Fazekas, Á.S. (2018). Felsőoktatáshoz történő hozzáférés és a felsőoktatásban való részvétel vizsgálata a fogyatékkal élő személyek vonatkozásában. [doktori disszertáció]
<https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/44521> [letöltés: 2022.09.22].

Opuscula Theologica et Scientifica 2023 1(1): 107-119.

A Wesley János Lelkészképző Főiskola Tudományos Közleményei

[Scientific Journal of John Wesley Theological College]

<https://opuscula.wjlf.hu> • ISSN2939-8398 (Online)

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 117 -

- [3.] Fazekas, Á.S. (2021). Egyetemes tervezés a felsőoktatásban – Jó gyakorlatok a tanulás maximalizálása érdekében. In: Vitéz K. (ed.) Befogadó egyetem – itt és most. Pécsi Tudományegyetem, Pécs. 173-185.
<https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/33801/vitez-kitti-szerk-befogado-egyetem-itt-es-most-pte-btk-2021.pdf?sequence=1&isallowed=y>
[letöltés: 2022.09.22].
- [4.] Higbee, J.L. (2009): Implementing universal instructional design in postsecondary courses and curricula. – Journal of college teaching and learning (TLC), 6(8): 65-77.
<https://doi.org/10.19030/tlc.v6i8.1116>
- [5.] Könczei G, Hernádi I. (2013): A fogyatékoságtudomány fő fogalma és annak változásai. – In: Nagy Z.É. (ed.): Az akadályozott és az egészségkárosodott emberek élethelyzete Magyarországon. Budapest: NCSSZI, 7-21.
- [6.] Pliner, S.M. and Johnson, J.R. (2004): Historical, theoretical, and foundational principles of universal instructional design in higher education. – Equity & excellence in education 37(2): 105-113.
<https://doi.org/10.1080/10665680490453913>
- [7.] Story, M.F., Mueller, J.L., Mace, R.L. and Center, R. (1988): The universal design file: designing for people of all ages and abilities. Revised edition. Center for universal design, NC state university.
- [8.] Varga, A., Deli, K. és Fodor, B. (2019): Felsőoktatás befogadóvá válásának szemléleti kerete és gyakorlati megvalósítása a Pécsi Tudományegyetemen. – Educatio 28(4): 755-766.
<https://doi.org/10.1556/2063.28.2019.4.7>
- [9.] Varga, A., Horváth, F. (2021): Befogadó egyetem – Komplex intézményfejlesztési program a pécsi tudományegyetemen. In: Vitéz K. Ed.: Befogadó egyetem – Itt és most. – Pécsi tudományegyetem, Pécs. 13-25.
<https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/33801/vitez-kitti-szerk-befogado-egyetem-itt-es-most-pte-btk-2021.pdf?sequence=1&isallowed=y>
[letöltés: 2022. szept. 22].
- [10.] Varga A., Vitéz K., Orsós I., Fodor B. and Horváth, G. (2020): Diverzitás és inklúzió a felsőoktatásban. – Educatio 29(3): 449-464.
<https://doi.org/10.1556/2063.29.2020.3.8>

Rékasi Nikolett – Dózsáné Spanga Zsuzsanna: Hallgatók támogatása a Wesley-n

<https://doi.org/10.59531/ots.2023.1.1.107-119>

- 118 -

Absztrakt. A tanulmány a Wesley János Lelkészképző Főiskolán végzett kutatásunk következtetéseit mutatja be. A kutatás fő célja hallgatóink támogatási szükségleteinek feltárása volt annak érdekében, hogy befogadóbbá váljunk a fogyatékos és hátrányos helyzetű hallgatók irányába. Hallgatóink körében kérdőíves felmérést végeztünk. Adataink szerint hallgatóinknak a következő területeken van szükségük támogatásra: digitális tananyagbázis, peer-to-peer támogatás és olyan szakemberek támogatói hálójára, mint nyelvtanár, pszichológus, gyógypedagógus, szociális munkás és lelkész.

APPENDIX

¹ Forrás: <https://www.felvi.hu/felveteli/pontszamitas/tobbletpontok> (letöltés: 2022. szept. 26.)

² Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100204.tv> (letöltés: 2022. szept. 26.)

³ Itt mindenképpen meg kell említeni Judith Heumann fogyatékosügyi aktivista nevét, aki egyik vezére volt azoknak az embereknek, akik kitartó munkájának eredményeképpen az 504-es szakasz létrejött

⁴ A törvény szerint „fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező): aki mozgásszervi, érzékszervi vagy beszéd-fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”.

⁵ A magyar kormány 2022 nyarán tett bejelentése alapján várhatóan 2024 őszétől nagyobb autonómiát kapnak majd a felsőoktatási intézmények a nyelvvizsga-előírásokat illetően. Feltételezhetően az intézmény hatásköre lesz annak előírása, hogy milyen fokú nyelvvizsgát követel, ha követel egyáltalán.